

[Bertel Dahlgaard.]

undraget ombudsmandens forretningsområde. Det vil altså sige, at konstituerede dommerfuldmægtige fremtidig hverken vil henhøre under ombudsmanden eller klageretten. Jeg går ud fra, at den højtærede minister vil tage dette spørgsmål op til overvejelse og eventuelt foranledige den fornødne ændring i lovgivningen vedrørende klageretten.

Der er endnu en ting, jeg vil henlede den højtærede ministers opmærksomhed på. Det underudvalg under forfatningskommissionen, der beskæftigede sig med ombudsmandsordningen, beskæftigede sig også med problemet offentlighed i administrationen. Det er almindeligt bekendt, at man i Sverige praktiserer et meget omfattende offentlighedsprincip i administrationen, altså en ret for den enkelte, almindelige borger og en ret for pressen til i meget stort omfang at forlange alle „handlingar“, som man kalder det i Sverige, alle dokumenter, som foreligger til belysning af en sag, udleveret fra administrationen. Dette blev i underudvalget nøje drøftet, men efter denne drøftelse måtte vi erkende, at vi ikke uden videre ved en grundlovsbestemmelse turde indføre et sådant almindeligt offentlighedsprincip i Danmark. Dermed er ikke sagt, at det pågældende udvalg mente, at hele dette spørgsmål måtte skydes til side; tværtimod var der, såvidt jeg erindrer, enighed i udvalget om, at det ville være ønskeligt, om dette spørgsmål blev gjort til genstand for en indgående undersøgelse, og underudvalget siger i sin betænkning til den samlede forfatningskommission, at en sådan undersøgelse også må kunne omfatte spørgsmålet om en revision af loven af 2. februar 1866 om erklærings meddelelse til ansøgere og klagere. Altså med andre ord, fra underudvalgets side fremførtes dette ønske om en undersøgelse af hele spørgsmålet om offentlighedsprincippet; jeg tror, det ville være meget ønskeligt, om en sådan undersøgelse fandt sted, og jeg vil gerne spørge den højtærede minister, om han ikke er af samme anskuelse.

Jeg skal endnu kun nævne, at det i underudvalgets betænkning blev anført, at man under en sådan undersøgelse også ønskede at inddrage spørgsmålet om en vis begrænset forpligtelse for administrationen

til at begrunde sine afgørelser. Med hensyn til dette sidste — der er ingen grund til at komme ind på en nærmere omtale deraf — er det klart for enhver, at en sådan begrundelse af administrationens afgørelser må have sin meget stærke begrænsning, ellers ville et sådant lovmæssigt krav jo kunne bebyrde visse administrationer i en sådan grad, at det blev helt urimeligt.

Jeg skal hermed anbefale forslaget til en hurtig behandling, og som jeg allerede har sagt, finder jeg det rigtigt, at vi endnu en gang i udvalget ser på enkeltheder.

Aksel Larsen: Kommunisterne giver naturligvis tilslutning til lovforslaget om folketingets ombudsmand. Vi er af den opfattelse, at det er i høj grad påkrævet, at vi får en ombudsmand til at føre det nævnte tilsyn, og vi nærer ikke nogen som helst af de betænkeligheder, som er kommet til orde fra anden side; tværtimod forekommer det os, at man uden skade kunne udvide ombudsmandens embedsområde og beføjelser adskilligt ud over det, der er foreslået i lovforslaget. Vi anser det for yderst uheldigt, at man ifølge lovforslaget vil undtage hele dommerstanden fra ombudsmandens tilsynsområde. Vi kan ikke indse, at der er nogen grund til, at dommerne ikke skulle være under tilsyn. Jeg ved meget vel, at man ved hjælp af klageretten og ved hjælp af f. eks. landsretternes præsidenter fører et vist tilsyn med dommerne — det gælder dog nærmest de af dem afsagte domme, men der er store områder, hvor dommernes virksomhed efter vor opfattelse ikke er kontrolleret på behørig vis, og der tror vi at ombudsmanden burde træde til. Jeg henstiller til det udvalg, der måtte blive nedsat, at overveje dette spørgsmål endnu en gang, og hvis man fra de øvrige partiers side kommer til det resultat, at dommerne skal være undtaget fra ombudsmandens tilsynsområde, så vil vi se os nødsaget til at fremkomme med forslag om ændringer på dette punkt.

Det gælder også visse andre punkter, og jeg er nødt til at nævne det her ved første behandling, bl. a. af den grund, at nu kommer lovforslaget i udvalg, men der er vel desværre al mulig udsigt til, at vi ikke får nogen repræsentant i udvalget, til trods for at vi har været med til i forfatningskom-